

อิทธิพลภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

รศ. ศ.ร. พงษ์ศรี เดชะวันนะ

๑. ความนำ

เรื่องอิทธิพลภาษาต่างประเทศในภาษาไทย เป็นเรื่องที่ผู้เขียนมีความสนใจมาเป็นเวลานานแล้ว แต่ไม่มีความรู้ทางภาษานานาชาติเพียงพอที่จะทำการค้นคว้าอย่างจริงจังจากการศึกษาประวัติความเป็นมาของภาษาอังกฤษ ผู้เขียนมีความเห็นวาลักษณะของภาษาไทยในปัจจุบันได้แสดงประวัติความเป็นมาและความเจริญก้าวหน้าของภาษาไทย เช่นเดียวกับภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เพราะภาษาเป็นปัจจัยสำคัญในการอยู่ร่วมกัน เป็นสังคมไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าปัจจัยสี่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค เป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของแต่ละบุคคล ส่วนภาษานั้นเป็นปัจจัยสำคัญต่อการค้า เสนองานของสังคม เป็นมรดกตกทอดจากชนรุ่นหนึ่งไปยังชนอีกรุ่นหนึ่ง เป็นสมบัติของส่วนรวมที่คนแต่ละรุ่นแต่ละสมัยได้ช่วยกันดัดแปลงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่และความต้องการของสังคม

สังคมต่าง ๆ นั้นเช่นเดียวกับสมาชิกในสังคม มิได้อยู่โดดเดี่ยวตามลำพัง แต่ละสังคมย่อมมีการติดต่อกับสังคมอื่น และในการติดต่อกันนี้ ภาษาจะเข้ามามีบทบาทอย่างมาก เพราะกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมลุล่วงไปได้เพราะภาษา เมื่อมีการติดต่อระหว่างบุคคลที่พูดต่างภาษากัน ภาษาของตนในแต่ละกลุ่มย่อมแสดงผลกระทบของการติดต่อกัน การรับหรือการให้จากภาษาหนึ่ง ๆ จะมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความจำเป็น ลักษณะความสัมพันธ์ และทัศนคติของผู้ใช้ภาษานั้น ๆ

เมื่อผลกระทบระหว่างภาษาเป็นสิ่งที่อาจกล่าวได้ว่าเกิดขึ้นตามธรรมชาติ การที่เราจะพบลักษณะถ้อยคำหรือสำนวนของภาษาหนึ่งในอีกภาษาหนึ่งที่มีการติดต่อกัน จึงไม่เป็นที่น่าแปลกใจ ถ้าเรากล่าวถึงเหตุผลนี้แสดงถึงอิทธิพลภาษาต่างประเทศแล้ว ในการศึกษาภาษาแต่ละภาษากลับจะมีส่วนที่กล่าวถึงอิทธิพลของภาษาต่างประเทศรวมอยู่ด้วย การศึกษาอย่างจริงจังทางภาษานี้จะทำให้เราได้หลักฐานที่อาจไขข้อกระจะยะเวลา และลักษณะความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชนชาติอื่น ตลอดจนแนวทางการพัฒนาภาษาของสังคมด้วย

บทความนี้เป็นผลจากการศึกษาวิวัฒนาการของภาษาอังกฤษ การศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ทำให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของภาษานั้นมิได้เกิดขึ้นแต่ในอดีต การเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องของปัจจุบัน ซึ่งมีผลต่อไปในอนาคต คนแต่ละยุคแต่ละสมัยได้มีส่วนในการเปลี่ยนแปลงนี้ แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงในแต่ละภาษาจะมีลักษณะเฉพาะ แต่แนวโน้มและวิธีการนั้นมีลักษณะเป็นสากล และสิ่งเหล่านี้เห็นได้ชัดเมื่อเทียบภาษาที่แตกต่างกันอย่างมากในด้านรูปคำและระบบ เช่น ภาษาอังกฤษ และภาษาไทย

๒. ผลกระทบของความสัมพันธ์ระหว่างชาติต่อภาษา

ความสัมพันธ์ของกลุ่มคนที่พูดต่างภาษากัน หรือแม้แต่ผู้ที่พูดภาษาเดียวกันแต่ละคนละถิ่น มีผลทำให้ภาษาของกลุ่มคนเหล่านั้นเปลี่ยนแปลงไป การเปลี่ยนแปลงจะมากน้อยหรือลึกซึ้งเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะของความสัมพันธ์และทัศนคติคนในกลุ่มนั้นมีต่อกันและต่อภาษา

๒.๑ ความจำเป็นในการเพิ่มคำ

เป็นธรรมดาที่คนต่างชาติต่างภาษาจะมีแนวคิด การดำรงชีวิตและประสบการณ์แตกต่างกันไป แม้แต่สภาวะแวดล้อมของคนกลุ่มหนึ่งก็ย่อมแตกต่างไปจากสภาวะแวดล้อมของคนอีกกลุ่มหนึ่ง เช่น สภาพดินฟ้าอากาศ สัตว์ และพืช ในแต่ละแถบของโลกนั้นไม่เหมือนกัน เมื่อมีการพบปะติดต่อกันระหว่างคนที่ถิ่นที่อยู่ต่างกัน ก็มีความจำเป็นที่จะต้องมีการใช้เรียกสรรพสิ่งรอบ ๆ ตัว นอกจากนั้นคนแต่ละกลุ่มก็ยังมีศิลปวัฒนธรรมและความคิดอ่านที่แตกต่างกันไป ถ้ามีการติดต่อแลกเปลี่ยนกันทางคำนี้ ก็จะต้องมีคำสำหรับเรียกสิ่งเหล่านั้นด้วย

ผู้เขียนมีความเห็นเช่นเดียวกับนักภาษาศาสตร์ส่วนมากว่า ภาษาแต่ละภาษานั้นมีความสมบูรณ์ในตัวเอง กล่าวคือ คนเราสามารถเข้าใจภาษาในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่ใช้ภาษาเดียวกันได้ในทุกเรื่อง ในกรณีของสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ หรือเรื่องที่ยังนอกเหนือประสบการณ์ของผู้ใช้ภาษา ไม่มีคำในภาษาที่ใช้เรียกสิ่งเหล่านั้น แต่ละภาษาก็มีกลไกที่เอื้อให้ผู้ใช้อย่างแก้ไขเพิ่มเติมสิ่งที่ขาดหรือบกพร่อง ไม่เคยมีกรณีที่ผู้คนเลิกใช้ภาษาของตนไป เพราะไม่สามารถปรับภาษาให้เข้ากับความจริงก้าวหน้าของประเทศชาติได้

ความเปลี่ยนแปลงของภาษาที่เห็นได้ชัดที่สุดก็คือ คำศัพท์ ความจำเป็นที่จะต้องมีคำสำหรับเรียกสิ่งใหม่ก็มีอยู่เสมอ ถ้าจะพิจารณาในแง่ของการเรียนรูภาษาแล้ว ส่วนนี้จะเป็นส่วนที่เรียนรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอเรื่อย ๆ กล่าวคือ เด็ก ๆ จะเรียนรู้ระบบเสียงและระบบโครงสร้างควบคู่กันไป ศัพท์ที่ใช่เรียกสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เมื่อถึงระดับหนึ่ง เราสามารถจะพูดได้เวลาเด็กได้เรียนรู้ระบบเสียงและระบบโครงสร้างของภาษาแล้ว เพราะสองระบบนี้เป็นระบบปิด ไม่ค่อยจะมีการเพิ่มสิ่งใหม่ ๆ แต่ระบบคำเป็นระบบเปิด คือจะมีการเพิ่มเติมคำใหม่อยู่เสมอเรื่อย ๆ ตามความจำเป็น อีกประการหนึ่งคำในภาษาก็มีระยะการใช้งาน เมื่อหมดความจำเป็นแล้วก็จะเลิกใช้ไปกลายเป็นคำโบราณ ถ้ามีผู้รู้พื้นเอามาใช้ก็จะเป็นการเอาคำโบราณไปใช้ในภาษาปัจจุบันเพื่อสร้างบรรยากาศให้อนานหรือดูฟุ้งยองกลับไปในถึงการดำเนินชีวิต แนวคิด ค่านิยมของสมัยที่ใช่คำเหล่านั้น

ผู้ใช้ภาษาจะมีความรู้ลึกซึ้งอัศจรรย์ในเรื่องของภาษา เมื่อมีการรับแนวคิดใหม่หรือระบบการประพจน์และการปฏิบัติตนใหม่ เช่น ในกรณีของการรับนับถือศาสนาใหม่ ภาษาอังกฤษและภาษาไทยได้ประสบกับปัญหานี้มาแล้ว ถ้าดูวิธีแก้ปัญหาก็อาจจะสรุปได้ว่า เมื่อปัญหาทำนองนี้เกิดขึ้น วิธีปฏิบัติก็คือ

๑. ยืมคำจากภาษาต้นตำรับ
๒. สร้างคำขึ้นมาใหม่ตามวิธีการที่เคยปฏิบัติ
๓. ใช้คำที่มีอยู่แล้วในความหมายใหม่

ผลกระทบของคริสต์ศาสนาต่อภาษาอังกฤษ ไม่แตกต่างจากผลกระทบของพุทธศาสนาต่อภาษาไทยเท่าใดนัก คำจากภาษาละตินได้เข้ามาในภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมาก เพราะคัมภีร์คริสต์ศาสนาที่ใช้กันแพร่หลายในสมัยก่อนนั้นเป็นภาษาละติน นักบวชและผู้ที่ทรงความรู้ในระดับต้น ๆ ของการเผยแผ่คริสต์ศาสนาสามารถใช้ภาษาละตินเป็นภาษาติดต่อระหว่างประเทศ แมวว่าภาษาละตินจะได้ชื่อว่า เป็นภาษาที่ตายแล้ว แต่ผู้มีความรู้ในสมัยก่อนนั้นใช้เป็นภาษาสากลและงานเขียนที่เป็นภาษาละตินก็มีอยู่มากมาย

*Sir Thomas More (ค.ศ. ๑๔๙๔-๑๕๓๕) เขียน Utopia เป็นภาษาละติน John Milton (ค.ศ. ๑๖๐๘-๑๖๗๔) ผู้เป็นกวีมีชื่อได้เขียนโคลงละตินไว้มากมาย

คริสต์ศาสนาเข้ามาในประเทศไทยอังกฤษใน ค.ศ. ๕๕๗ ในสมัยที่เรียกว่า
แองโกลแซกซัน คำลาตินเข้ามาในภาษาอังกฤษก่อนหน้านั้นบ้างแล้ว เพราะก่อนที่พวก
บรรพบุรุษของคนอังกฤษปัจจุบันคือ พวกแองโกลแซกซัน และพวกจูท จะเข้มาายังเกาะ
อังกฤษ ก็ได้มีการติดต่อกับพวกโรมัน มีการยืมคำจากภาษาลาตินมาใช้บ้างตั้งแต่สมัยนั้น
ความจำเป็นในการเพิ่มคำในภาษาอย่างเร่งด่วนเกิดขึ้นเมื่อคริสต์ศาสนาเข้ามาเผยแพร่
ในเกาะอังกฤษ ตอนปลายสมัยแองโกลแซกซันมีคำลาตินในภาษาอังกฤษประมาณ ๔๕๐ คำ
(Baugh : 106) เมื่อเทียบกับคำลาตินเข้ามาในสมัยหลังแล้ว จำนวน ๔๕๐ คำ ในระยะ
๕๐๐ ปีเป็นจำนวนที่น้อยมาก เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะในสมัยนั้นพวกแองโกลแซกซัน ไม่นิยม
การยืมคำ เมื่อขาดแคลนคำก็จะสร้างคำใหม่จากคำที่มีอยู่แล้ว เช่น mildheortness
(mildheartness) สำหรับ mercy priness (threeness) สำหรับ trinity
อีกวิธีหนึ่งก็คือใช้คำที่มีอยู่แล้วในความหมายใหม่ เช่น witega (wise one) สำหรับ
prophet hālgā (holy one) สำหรับ saint biddan (ask) สำหรับ pray
เป็นต้น

ถ้าศึกษาประวัติภาษาอังกฤษจะเห็นได้ว่าการยืมคำเป็นวิธีการเพิ่มคำที่นิยม
กันตั้งแต่สมัยกลาง ทั้งนี้เพราะทัศนคติของคนอังกฤษต่อการยืมคำเริ่มเปลี่ยนแปลงไปหลัง
เหตุการณ์ใน ค.ศ. ๑๐๖๖ เมื่อ วิลเลียม ดยุก แห่งนอร์มันดีได้ยกทัพข้ามช่องแคบอังกฤษ
มารบชนะฮาร์โรลด์ที่เฮสติ้งส์ ผู้ปกครองและการปกครองประเทศก็ได้เปลี่ยนไป เพราะ
เหตุนี้ภาษาฝรั่งเศสจึงได้เป็นภาษาราชการของประเทศอังกฤษเป็นเวลากว่า ๒๐๐ ปี การ
ที่คนอังกฤษต้องใช้หรือต้องรู้ภาษา ๒ ภาษา เป็นระยะกว่าสองศตวรรษนี้ ทำให้ทัศนคติต่อการ
ยืมคำเปลี่ยนไป คำฝรั่งเศสเข้ามาในภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมากในสมัยนี้ คำที่เข้มามักจะ
เป็นคำในด้านที่ชาวฝรั่งเศสได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญ เช่น การปกครอง
กฎหมาย ศิลปะ ชีวิตในราชสำนัก เมื่อถึงสมัยฟื้นฟู การตื่นตัวในการศึกษาภาษากรีก
และลาติน ความนิยมในศิลปวัฒนธรรมที่รับทอดมาจากโรมัน และการแปลหนังสือโบราณเป็น
ภาษาอังกฤษ ทำให้คำลาตินเข้ามาในภาษาอีกเป็นจำนวนมาก ส่วมากจะเป็นคำที่นักเขียน

และนักแปลบัญญัติขึ้นเพื่อถ่ายทอดสิ่งใหม่ ๆ นอกจากนี้การเดินทางไปสำรวจดินแดนต่าง ๆ ตลอดจนการเดินทางเรือค้าขายในเวลาต่อมา ทำให้ภาษาอังกฤษมีคำยืมจากภาษาต่าง ๆ เกือบทั่วทุกภาคของโลก ถ้าเปิดพจนานุกรมที่ระบุที่มาของคำ เช่น พจนานุกรมออกซฟอร์ด หรือเว็บสเตอร์ จะพบว่าคำอังกฤษแท้หรือคำเองไกลแทกชั้นนี้มีจำนวนน้อยมาก คำส่วนใหญ่แล้วจะเป็นคำยืม และที่มาของคำเหล่านั้น คือ ภาษาลาติน ซึ่งถึงแม้ว่าจะเป็นภาษาตระกูลเดียวกันกับภาษาอังกฤษ คือ อินโดยูโรเปียนเหมือนกัน แต่ยุคคนละสาย และลักษณะของสายอิतालิกนั้นแตกต่างจากสายเยอรมิกมาก^๒

๒.๒ บทบาทของนักแปลและนักเขียน

การยืมนอกจากจะเกิดขึ้นเมื่อมีการติดต่อกันระหว่างผู้ใช้ภาษาแล้ว ยังอาจเกิดขึ้นเมื่อนักเขียนต้องการเขียนหรือแปลเรื่องราว ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมหรือแนวคิดของต่างชาติ ความจำเป็นที่จะต้องหาคำมาใช้อย่างเร่งด่วนเกิดขึ้นกับนักเขียนและนักแปลอยู่เสมอ คำใหม่ ๆ ในภาษาส่วนหนึ่งเป็นผลงานของคนกลุ่มนี้ ในสมัยพระนางเจ้าอริยราชินี ๑ งานวรรณกรรมสร้างสรรค์และงานแปลเฟื่องฟูมาก นักเขียนและนักแปลได้สร้างคำจากภาษาลาตินเป็นจำนวนไม่น้อย^๓ บางคำก็ไต่แพร่หลายออกไปนอกวงการหนังสือ และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และใช้กันมาจนทุกวันนี้ เช่น frivolous,

^๒ ถ้าดูตามสายแล้ว ภาษาอังกฤษใกล้เคียงกับภาษาเยอรมันมากกว่าฝรั่งเศส เพราะอยู่ในสายเยอรมิกเหมือนกัน ส่วนภาษาฝรั่งเศสนั้นพัฒนามาจากลาตินซึ่งอยู่ในสายอิตาลิก ภาษาอังกฤษจึงมีโครงสร้างของภาษาแบบเยอรมิก และมีคำศัพท์จำนวนมากจากภาษาในสายอิตาลิก ภาษาไทยก็มีลักษณะคล้ายภาษาอังกฤษ คือ โครงสร้างของภาษาเป็นของตระกูลหนึ่ง และมีคำศัพท์เป็นจำนวนมากจากบาลีสันสกฤต ซึ่งอยู่ในตระกูลอินโดยูโรเปียน

^๓ เช็กสเปียร์ ก็เคยในสมัยนี้ได้สร้างและใช้คำใหม่ ๆ เป็นจำนวนมาก คำที่พบในงานของเช็กสเปียร์ มีคำเช่น agile, catastrophe, critical, emphasis, emulate, meditate, prodigious ซึ่งล้วนเป็นคำใหม่ในครั้งหลังของศตวรรษที่ ๑๖ ทั้งสิ้น (Baugh : 281)

capacity, catastrophe, critical, demonstrate, และ illustrate

บางคำผู้ยืมหรือผู้สร้างใช้เพียงครั้งสองครั้งเท่านั้น ไม่มีผู้นำไปใช้ด้วย เช่น

adnichilate (reduced to nothing) condisciples (companions)

adjuvate (aid) ไม่นานคำเหล่านี้ก็หายไปจากบัญชีคำ

การเพิ่มคำในภาษาควยการยืมและการสร้างคำใหม่ ๆ จากฐานลาตินและกรีกนั้นเป็นที่ผู้สนับสนุนและผู้คัดค้าน มีผู้ทรงความรู้หลายคนที่ไม่ต้องการให้ใช้คำจากภาษาอื่นปะปนกับภาษาอังกฤษ ขอความขางดงานนี้คัดมาจากจดหมายของ Sir John Cheke ผู้เชี่ยวชาญในภาษาลาติน ถึง Sir Thomas Hoby ผู้แปลหนังสือชื่อ The Courtier ใน ค.ศ. ๑๕๖๑ (Baugh : 261)

I am of this opinion that our own tung shold be written cleane and pure unmixt and unmangeled with borowing of other tungen, wherein if we take not need by tijm, ever borowing and never payeng, she shall be fain to keep her house as bankrupt.

อันที่จริงแล้ว Cheke ควรนิยมคำลาตินเพราะมีความเชี่ยวชาญทางด้านนี้ แต่เขาไม่นิยมการใช้คำภาษาอื่นปนกับภาษาอังกฤษ

คนที่เห็นว่าการยืมเป็นวิธีการที่จะเพิ่มพูนคำในภาษาได้อย่างรวดเร็วก็มีไม่น้อย และใคร่จะว่าคำภาษาต่างประเทศส่วนมากก็เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของภาษาจนไม่อาจจะขาดได้ เช่น plain และ rare ความขัดแย้งเรื่องการยืมและสร้างคำใหม่ ๆ แปลก ๆ มีอยู่ตลอดเวลา ความโน้มเอียงไปทางใดทางหนึ่งนั้นขึ้นอยู่กับสมัยนิยมและทัศนะของผู้ใช้ภาษาในศตวรรษที่ ๑๔ ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นสมัยของความมีเหตุผล คนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าภาษาควจะมีแบบแผนระบุไว้ให้เห็นชัดเจน และต้นแบบก็คือภาษาที่ไ้เจริญรุ่งเรืองมาแล้วแต่โบราณ มีกฎเกณฑ์และรูปแบบที่ยึดเป็นหลักไ้ นักเขียนบางคนมีความเห็นว่าภาษากำดั่งวิปริต เพราะผู้คนไม่สนใจที่จะใช้ภาษาให้ถูกต้อง โจนนาธาน

๘

ศัพท์นี้มีจำนวนมากถือว่าภาษาอังกฤษได้เจริญถึงขั้นสูงสุดในสมัยพระนางเจ้าอลิซาเบท
(Baugh: 310)

The period wherein the English tongue received most improvement, I thake to commence with the beginning of Queen Elizabeth's reign, and to conclude with the great rebellion in forty-two. From the civil war to the present time, I am apt to doubt whether the corruptions in our language have not at least equalled the refinements of it; and these corruptions very few of the best authors in our age have wholly escaped. During the usurpation, such an infusion of enthusiastic jargon prevailed in every writing, as was not shaken off in many years after. To this succeeded the licentiousness which entered with the restoration, and from infecting our religion and morals fell to corrupt our language.

สิ่งที่ศัพท์เห็นว่าไม่ถูกต้องและทำให้ภาษาวิบัติคือการตัดคำให้สั้นลง เช่น reputation, penultimate, extraordinary, mobile เป็น rep, penult, extra และ mob การขย박ยักโดยละสระออกไป เช่น drudg'd, disturb'd, rebuk'd และ fledg'd และศัพท์ไม่พอใจที่นักเทศน์ใช้คำใหม่ ๆ ที่อยู่ในความนิยมเวลาเทศน์ ในศตวรรษต่อมา ฟริสคัล เซอร์เคน และ เวสต์เตอร์ ก็เห็นว่าสมัยศัพท์เป็นสมัยที่ภาษาอังกฤษมีระเบียบแบบแผน

อาจจะเป็นไปได้ว่า คนเรามากจะหันกลับไปชื่นชมอดีต และเห็นปัจจุบันว่าเป็นผลจากความไม่ได้เรื่องไคร่ราวของพวกขุนหลวณ ผู้ขาดความละเอียดและปล่อยตัวตามสบาย ทุกยุคทุกสมัยจึงมีการขนานนามคนรุ่นใหม่ทำให้ภาษาวิบัติ

๓. การยืมคำในภาษาไทย

๓.๑ แหล่งคำยืม

เมื่อศึกษาคำยืมและคำที่สร้างขึ้นใหม่ในภาษาไทยก็จะเห็นว่าคำบาลีและสันสกฤตเข้ามาในภาษาไทยทางเดียวกันกับที่คำภาษาลาตินเข้ามาในภาษาอังกฤษ คือทางศาสนา ในพจนานุกรมพุทธศาสตร์ (พระวราชมุนี : ๒๕๑๔) ศัพท์ไทยที่ให้ไว้ในปี ๑,๒๔๕ คำ เป็นคำที่ตรงหรือใกล้เคียงกับคำบาลีสันสกฤต ๑,๒๓๐ คำ มีอยู่เพียง ๕๕ คำเท่านั้น ที่ไม่มีคำบาลีสันสกฤตกำกับไว้ ซึ่งอาจจะเป็นคำไทยหรือคำจากภาษาอื่น เช่น เขมรก็ได้ใน ๕๕ คำนี้ มีคำที่พอจะสันนิษฐานได้ว่าเป็นคำที่สร้างขึ้นจากคำที่มีอยู่แล้ว เพื่อเรียกสิ่งใหม่หรือแนวคิดแนวปฏิบัติใหม่ เช่น วันโกน ผาป่า ผากราบ ผาอาบ ชักผา ทอดผา ซึ่งแสดงว่ามีการใช้วิธีการอื่นนอกเหนือจากการยืมคำในการแก้ปัญหาการขาดคำ

คำบาลีสันสกฤตในภาษาไทยมิได้จำกัดอยู่แต่ในเรื่องของหลักธรรมหรือแก่นของศาสนาเท่านั้น มีศัพท์บาลีและสันสกฤตเป็นจำนวนมากในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ อาจเป็นไปได้ว่าวิถีชีวิต ทัศนคติ ค่านิยม และการศึกษาล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องกับศาสนาทั้งสิ้น เมื่อพิจารณาคำที่อาจเรียกได้ว่าคำพื้นฐาน เช่น ทุกข์ สุข เหตุ ผล ชาติ โลก จะเห็นได้ว่ามีคำไทยแท้ แต่เป็นคำยืมที่ยอมรับกันทั่วไป และได้เข้ามาอยู่เป็นส่วนหนึ่งของภาษาจนความเป็นต่างชาติไม่เหลืออยู่เลย กลายเป็นคำพยางค์เดียว มีแต่ตัวสะกดในภาษาเขียนเท่านั้นที่แสดงความเป็นต่างชาติ

เพื่อจะดูว่าคำที่ใช้ในภาษาไทยโดยทั่วไปนั้น มีคำยืมจากภาษาใดบ้าง ผู้เขียนได้สำรวจคำในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๔๕๓ และมีจำนวนคำที่เริ่มด้วยอักษร ค ข น พ ภ และ ส ในหมวดอักษร ค มีคำทั้งหมด ๕๓๓ คำ เป็นคำจากภาษาบาลีสันสกฤต ๕๓ คำ ภาษาเขมร ๕ คำ ภาษาอังกฤษ ๒ คำ และมลายู ๑ คำ หมวด ข คำทั้งหมด ๔๔๓ คำ เป็นคำจากภาษาบาลีสันสกฤต ๑๐๕ คำ ภาษาเขมร ๑๕ คำ ภาษาอังกฤษ ๔ ภาษาฮอลันดา ๑ หมวด น คำทั้งหมด ๓๕๕ คำ เป็นคำจากภาษาบาลีสันสกฤต ๒๑๔ คำ ภาษาอังกฤษ ๑ คำ ขะวา ๓ คำ หมวด พ คำทั้งหมด ๓๗ คำ เป็นคำจากภาษาอังกฤษ ๓ คำ กะเหรี่ยง ๑ คำ หมวด ภ คำทั้งหมด ๑๗๒ คำ เป็นคำจากบาลีและสันสกฤต ๑๕๗ คำ ภาษาเขมร ๑ คำ ในหมวด ส คำทั้งหมด ๑,๓๐๗ คำ เป็นคำจากบาลีสันสกฤต ๖๖๖ คำ ภาษาเขมร ๕๒ คำ ภาษาอังกฤษ ๗ คำ ภาษาเปอร์เซีย ๓ คำ มลายู ๓ คำ ขะวา ๔ คำ ฮินดูสตานี ๑ คำ ทัพ ๑ คำ

จากการสำรวจบัญชีคำ ๖ หมวดอักษร ซึ่งพอจะถือได้ว่าเป็นตัวอย่างของคำในภาษา เห็นได้ว่ามีคำยืมอยู่ในภาษาไทยเป็นจำนวนไม่น้อย และส่วนมากเป็นคำจากภาษาบาลีและสันสกฤต อันที่จริงแล้วจำนวนคำจะต้องมากกว่าที่ระบุไว้ เพราะนับเฉพาะคำตั้ง คือ คำแรกที่ไท้ไว้ไม่นับคำต่าง ๆ ที่สร้างจากคำนั้น และนับเฉพาะคำที่ระบุที่มาเท่านั้น มีอยู่หลายคำที่ไม่ได้ระบุที่มา เช่น กรุฑ คารุ ขว เนรมิต ไกริน ัญญาณ สารภาพ ซึ่งจากรูปคำแฉื่อนจะเป็นคำยืมหรือสร้างขึ้นจากคำหรือส่วนของคำจากภาษาอื่น

ใน ๖ หมวดอักษรนี้ มีคำรวมกัน ๒,๔๖๕ คำ เป็นคำยืม ๑,๓๕๔ คำ คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๔๔ จากจำนวนคำยืม ๑,๓๕๔ คำนี้ เป็นคำบาลีสันสกฤตถึง ๑,๒๗๗ คำ

อักษร ๖ ตัวนี้ได้ออกจากอักษรกลาง ๔ ตัว คือ ค ข น และ ส อักษรเดิม ๑ ตัว ๓ และอักษรเดิม ๑ ตัว คือ พ

คำ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗๖ ภาษาเขมร ๗๓ คำ คิดเป็นร้อยละ ๕.๔๕ ส่วนภาษาอังกฤษมีเพียง ๑๗ คำ คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๕ เท่านั้น

ถ้าถือว่าพจนานุกรมแสดงบัญชีคำที่ยอมรับและใช้กันอยู่ในขณะที่ทำพจนานุกรมและหากคำนึงถึงความจริงที่ว่าพจนานุกรมนั้นใช้เวลานานในการจัดทำและจัดพิมพ์บัญชีคำที่พิมพ์ออกมาในปี ๒๔๔๓ จะไม่รวมคำที่เข้ามาในภาษาระยะหลัง ๆ ของการจัดทำพจนานุกรมนั้น หากใช้สงครามโลกครั้งที่สองเป็นเกณฑ์ ก็อาจกล่าวได้ว่าพจนานุกรมฉบับ ๒๔๔๓ เป็นบัญชีของคำในภาษาไทยสมัยสงครามเล็กใหม่ ๆ เมื่อภาษาแสดงความเจริญและความเปลี่ยนแปลงของสังคมและบุคคลผู้ใช้ภาษา ระยะเวลา ๓๐ ปี เฉพาะอย่างยิ่ง ๓๐ ปีหลังสงครามโลกครั้งที่สอง เป็นระยะที่สำคัญมาก เพราะเราได้ก้าวจากยุคปรมาณูไปสู่ยุคอวกาศ^๕ วิทยาศาสตร์และวิทยาการสมัยใหม่ได้เจริญรุดหน้าไปไกลมาก มีเครื่องมือเครื่องใช้ที่คนสมัยก่อนสงครามไม่เคยฝันว่าจะได้พบได้เห็น การส่งยานออกไปนอกโลก การเดินทางไปในอวกาศ การสำรวจโลกพระจันทร์ ซึ่งเคยเป็นเรื่องในนิยายวิทยาศาสตร์ ได้กลายเป็นความจริงขึ้นมาในระยะ ๑๐ กว่าปีมานี้

เมื่อสภาพการณ์เป็นเช่นนี้ อีก ๕๐ ปีข้างหน้า หากมีผู้ศึกษาภาษาไทยที่ใช้กันระหว่างสงครามโลกครั้งที่สองกับการสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี จะเห็นความเปลี่ยนแปลงดังที่เราได้เห็นกันหรือไม่ ด้วยสมมติฐานที่ว่าความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จะทิ้งร่องรอยไว้ในภาษาไทย และความเชื่อที่ว่าภาษาสามารถปรับให้เข้ากับความเป็นและความต้องการของผู้ใช้ภาษาได้เสมอ ผู้เขียนได้ใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

^๕ คำ "อวกาศ" ไม่อยู่ในพจนานุกรมฉบับ ๒๔๔๓ แต่มีอยู่ในฉบับ ๒๕๒๕ คำที่สร้างขึ้นใหม่ซึ่งประกอบด้วย "อวกาศ" มีเพียง ๑ คำ ในพจนานุกรมฉบับ ๒๕๒๕ คือ "มนุญอวกาศ" ไม่ปรากฏว่ามีคำ "ยานอวกาศ" หรือ "ยานขนส่งอวกาศ" ซึ่งใช้แปลคำ space craft และ space shuttle ในพจนานุกรม

พ.ศ. ๒๕๒๕ ดำรวจคำใน ๖ หมวดอักษรอีก เพื่อความเปลี่ยนแปลงของภาษาทางคำศัพท์ จำนวนคำและคำยืมที่เพิ่มขึ้น และแหล่งของคำเหล่านั้น

ข้างล่างนี้คือตารางแสดงจำนวนคำในหมวดอักษร ก ข น พ ฃ และ ส ตารางที่ ๑ เป็นจำนวนคำในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ๒๔๘๓ ตารางที่ ๒ เป็นจำนวนในฉบับ ๒๕๒๕ ตารางที่ ๓ และ ๔ แสดงจำนวนคำที่เพิ่มและอัตราการเพิ่ม

ตารางที่ ๑ จำนวนคำและคำยืมจากภาษาต่าง ๆ ในพจนานุกรมฉบับ ๒๔๘๓

อักษร	คำ	คำยืม				รวม
		บาลีสันสกฤต	เขมร	อังกฤษ	อื่น ๆ	
ก	๕๓๗	๔๓	๕	๒	๑	๑๐๑
ข	๔๘๓	๑๐๕	๑๕	๔	๑	๑๒๕
น	๓๘๔	๒๑๔	-	๑	๓	๒๑๘
พ	๗๗	-	-	๓	๑	๔
ฃ	๑๗๓	๑๕๗	๑	-	-	๑๕๘
ส	๑๓๐๗	๖๖๖	๕๒	๗	๑๖	๗๔๑
รวม	๒๔๖๕	๑๒๓๕	๗๓	๑๗	๒๒	๑๓๔๗

ตารางที่ ๒ จำนวนคำและคำยืมจากภาษาต่าง ๆ ในพจนานุกรมฉบับ ๒๕๒๕

อักษร	คำ	คำยืม				รวม
		บาลีสันสกฤต	เขมร	อังกฤษ	อื่น ๆ	
ก	๖๙๓	๑๐๓	๕	๕๒	๓	๑๖๓
ข	๕๖๕	๑๐๙	๑๕	๙	๑	๑๓๒
ฃ	๔๕๒	๒๒๓	-	๒๑	๓	๒๙๙
ด	๑๐๓	-	-	๒๒	๑	๒๓
ก	๒๐๐	๑๙๙	๑	-	-	๑๙๙
ด	๑๔๔๔	๖๙๓	๕๓	๒๐	๑๖	๙๙๖
รวม	๓๕๑๑	๑๓๐๓	๙๔	๑๒๔	๒๔	๑๕๒๕

ตารางที่ ๓ จำนวนคำและคำยืมที่เพิ่มในช่วงเวลา ๓๐ ปี

อักษร	คำเพิ่ม	คำยืม				รวม
		บาลีสันสกฤต	เขมร	อังกฤษ	อื่น ๆ	
ก	๑๕๖	๑๐	-	๕๐	๒	๖๒
ข	๘๒	๒	-	๕	-	๙
ฃ	๖๓	๕	-	๒๐	-	๒๘
ด	๒๖	-	-	๒๒	๑	๒๓
ก	๒๘	๒๐	-	-	-	๒๐
ด	๑๙๑	๒๙	๑	๑๓	-	๔๑
รวม	๕๔๖	๖๘	๑	๑๑๐	๓	๑๘๒

ตารางที่ ๔ อัตราค่าและค่าจ้างที่เพิ่มในช่วงเวลา ๓๐ ปี

อักษร	อัตราค่า เพิ่มของ ค่า	ค่าจ้าง				
		ค่าจ้างกติก เป็น ร้อยละของ ค่าเพิ่ม	บาลีสันสกฤต	เขมร	อังกฤษ	อื่น ๆ
ก	๒๔.๐๕	๓๔.๗๕	๑๖.๑๒	-	๔๐.๖๕	๐.๐๓
ข	๑๖.๔๘	๘.๕๓	๒๔.๕๗	-	๗๑.๔๓	-
น	๑๖.๑๔	๑๔.๒๘	๓๑.๐๓	-	๖๘.๔๗	-
พ	๓๓.๗๗	๘๘.๔๖	-	-	๔๕.๖๕	๔.๓๕
ภ	๑๖.๒๘	๗๑.๔๒	๑๐๐.๐๐	-	-	-
ด	๑๔.๖๑	๒๑.๔๗	๖๔.๒๓	๒.๕๖	๓๑.๗๐	-
รวม	๑๘.๔๑	๓๓.๓๓	๓๗.๗๘	๐.๕๖	๖๐.๔๔	๑.๖๖

จะเห็นได้จากตารางที่ ๔ ว่า จำนวนค่าที่เพิ่มนั้น เฉลี่ยร้อยละ ๑๘.๔๑ เป็นค่าจ้างเฉลี่ยร้อยละ ๓๓.๓๓ แผลงใหญ่ของค่าจ้างในระยะหลังนี้ คือภาษาอังกฤษ ร้อยละ ๖๐.๔๔ ของค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นมาจากภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาบาลีและสันสกฤตซึ่งเป็นแหล่งใหญ่ที่เราเข้ามาเป็นเวลานานนั้น อยู่ในอันดับสองซึ่งรองจากอันดับที่หนึ่งมาก

๓.๒ ประเภทค่าจ้าง

ค่าจ้างจากภาษาต่าง ๆ เป็นหลักฐานอย่างที่ดีทีเดียวว่า ความสัมพันธ์ของ ผู้ยืมและผู้ให้ยืมเป็นไปในสถานใด จากค่าจ้างที่เข้ามาในระยะ ๓๐ ปีนี้ เห็นได้ว่าคนไทย ได้มีการติดต่อกับชนชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษในแดนต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง มีค่าจ้างจากภาษาอังกฤษเกือบจะทุกแขนงวิชา นอกจากนั้นก็มีข้อสังเกตและสิ่งประจักษ์ใหม่ ๆ แสดงว่าชนชาติ ตะวันตกโดยเฉพาะอย่างยิ่งชนชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษได้มีความเจริญทางด้านวัตถุและวิทยา-

การแขนงต่าง ๆ จนเป็นที่ยอมรับกัน ข้างล่างนี้คือตัวอย่างคำยืมในวงการต่าง ๆ จาก
อักษร ๖ หมวด

การแพทย์	: โคม่า ค็อกคัส สไปริดัม
วิทยาศาสตร์	: กริปทอน โกลโซน์ โฟกัส ฟิสิกซ์
การเมือง	: คอมมิวนิสต์ ฟาสซิสต์
กีฬา	: เนตบอล สก๊ สเกต
อาหาร	: กุกกั ค็อกเทล
ผลิตภัณฑ์	: ไนลอน พอร์มาดิน

เมื่อเราพิจารณาการศึกษาของคนไทยในระยะก่อนและหลังสงครามโลก
ครั้งที่สอง จะเห็นว่าคนไทยที่ได้รับการศึกษาจากต่างประเทศมากขึ้นเรื่อย ๆ ในระยะ
๒๐ กว่าปีนี้มีทุนทั้งของรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ มูลนิธิ และองค์กรระหว่างประเทศ
ให้คนไทยไปศึกษาอบรมและดูงานต่างประเทศอยู่เนือง ๆ การศึกษาเล่าเรียนวิทยาการ
ต่าง ๆ ในระดับสูงหมายความว่า ผู้เรียนจะต้องรู้ภาษาของผู้ประสิทธิประสาทวิชาเหล่านั้น
นั่นเป็นอย่างดี มีการทดสอบความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศด้วย ส่วน
ผู้ไม่ได้มาการศึกษาในต่างประเทศ ก็ได้เรียนภาษาอังกฤษในระดับประถม มัธยม และ
มหาวิทยาลัย การยืมคำภาษาอังกฤษในระยะนี้ นำศึกษาและบันทึกประวัติความเป็นมา
ไว้ คำตอบที่ได้อาจทำให้มองเห็นวิธีการหรือขบวนการของการยืมคำ เมื่อผู้ยืมมีความรู้ใน
ภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นแหล่งของคำยืม เปรียบเทียบกับการยืมที่ผู้ยืมส่วนมากไม่มีความ
รู้ในภาษาที่เป็นแหล่งของคำ

คำยืมอาจแบ่งประเภทได้หลายอย่างตามความสนใจของผู้ศึกษา ก็อาจ
แบ่งตามแหล่งที่มา หากสนใจทางคำประวัติความเป็นมาของคำ หรือแบ่งตามประเภทของ
ศัพท์หรือสาขาวิชา ถ้าสนใจที่จะดูอิทธิพลของต่างชาติในด้านความเจริญก้าวหน้าทางวิชา
การ หรือการปรับภาษาให้เขาสู่ยุคพัฒนา หากผู้ศึกษาสนใจทางด้านระบบของภาษา ก็อาจจะ

แยกคำยืมตามประเภทของคำ คือ นาม กริยา คุณศัพท์ กริยาวิเศษณ์ สรรพนาม
บุพบท สันธาน หรืออุทาน

๓.๓ ทศนคติต่อคำยืม

ทศนคติของผู้ใช้ภาษาต่อคำยืมมีผลอย่างมากต่อวิธีการเพิ่มคำในภาษา
ดังตัวอย่างของภาษาอังกฤษที่กล่าวมาแล้ว คนอังกฤษในสมัยแองโกลแซกซอนไม่นิยมการ
ยืมคำ ในสมัยนั้นเมื่อมีความจำเป็นจะต้องเพิ่มคำศัพท์ก็ใช้วิธีการอื่น เช่น ประสมคำใหม่
จากคำที่มีอยู่แล้ว อันเป็นวิธีการที่พวกเยอรมนิกนิยม หรือใช้คำเก่าในความหมายใหม่
เมื่ออังกฤษได้กลายเป็นชาติที่รู้สองภาษาในสมัยที่กษัตริย์นอร์มันเข้ามาปกครอง ทศนคติ
ต่อการยืมคำได้เปลี่ยนไป การยืมคำจึงได้เป็นวิธีการเพิ่มคำที่เป็นที่ยอมรับกัน การยืมคำ
และจำนวนคำยืมในภาษาไทยก็ขึ้นอยู่กับทศนคติของผู้ใช้ต่อการยืมคำและแหล่งที่มาของคำ
เหมือนกัน

คำยืมในภาษาไทยนั้นหากแยกตามแหล่งที่มา ก็จะได้ ๒ ประเภทใหญ่ ๆ
คือ คำยืมจากบาลี สันสกฤต และเขมร ประเภทหนึ่ง และคำยืมจากภาษาตะวันตก
ซึ่งมีภาษาอังกฤษเป็นแหล่งสำคัญ อีกประเภทหนึ่งคำยืมประเภทแรกนั้น คนส่วนมากไม่ค่อย
คิดว่าเป็นคำยืม คำบาลีและสันสกฤตเข้ามากับศาสนา และได้มาเป็นส่วนหนึ่งของการ
ดำรงชีวิต คำเขมรก็เข้ามาตั้งแต่สมัยโบราณพร้อมกับศิลปวัฒนธรรม จนได้กลายเป็น
ส่วนหนึ่งของภาษาไป แม้แต่ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ก็มีคำเป็นจำนวนมาก
ที่มีใคร่ระบุว่า เป็นคำเขมร เช่น เถิน ทราย เส็จ อาจเป็นเพราะว่าไม่มีหลักฐาน
แน่นอนว่าใครยืมใคร จึงไม่ระบุที่มาก็ได้ ส่วนคำยืมจากภาษาอังกฤษนั้นเฉพาะอย่างยิ่ง
คำที่ยืมมาในระยะหลัง ๆ นี้ ยังคงความเป็นต่างชาติไว้มาก ทั้งนี้เพราะมีผู้รู้ภาษาอังกฤษ
มากขึ้น และคนเหล่านี้ได้พยายามรักษาค้นเก่าของภาษาเดิมไว้ ทำให้รูปคำยืมแตกต่าง
จากคำที่เข้ามาในสมัยก่อน ๆ ซึ่งมีผู้รู้ภาษาอังกฤษน้อย คำที่ไขคั่นแพร่หลายก็จะเปลี่ยน

เสียงจนเจ้าของเดิมจำไม่ได้ เช่น ก๊อ กัปตัน เป็บ ไอศกริม เป็นที่น่าสังเกตว่า คำที่เข้ามาในภาษารุ่นก่อนสงครามนั้น ใช้กันแพร่หลายมากจนบางคำเมื่อมีศัพท์ไทยใช้แทนแล้ว คำยืมก็ยังปรากฏต่อไปในภาษาพูด เช่น รถเมด แสตมป์ วิว คำไทยที่ใช้เรียกสิ่งเดียวกัน คือ รถโดยสาร/รถประจำทาง ดวงตราไปรษณียากร ทัศนียภาพ จะปรากฏในภาษาเขียนหรือภาษาที่ค่อนข้างจะเป็นทางการเท่านั้น สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ของชาวตะวันตก เมื่อนำเข้ามาในระยะแรก ๆ คำสำหรับเรียกสิ่งของเหล่านั้นก็จะเข้ามาด้วย เช่น ทีวี แมกกาซีน เทป แม้จะมีศัพท์ไทยใช้แทนแล้วคือ โทรทัศน์ นิตยสาร แถบบันทึกเสียง คนส่วนมากก็ยังใช้คำยืมภาษาพูด

ถ้าเราศึกษาขบวนการของคำต่างประเทศที่เข้ามาในภาษาแล้ว จะเห็นว่า คำที่จำเป็นและไม่ขัดต่อระบบของภาษาอย่างรุนแรงเท่านั้นที่จะมีชีวิตยืนยาว เมื่อหมดความจำเป็นคำเหล่านั้นก็อาจจะเลิกใช้ได้ เห็นได้จากคำที่เคยเป็นที่ยอมรับและใช้กันแพร่หลายเมื่อมีคำไทยที่เหมาะสมกะทัดรัดให้ใช้ คำยืมก็อาจเสื่อมความนิยมและหายไปในที่สุด เช่น โปลิศ-ตำรวจ^๖ อัดเดอย-โรคภูมิแพ้ เป็นต้น

ความคุ้นตัวของผู้ใช้ภาษา และทัศนคติว่าไม่ควรจะใช้คำต่างประเทศปะปนกับคำไทย มีผลต่อการยืมคำเหมือนกันคือ ทำให้มีคำประเภทแปลความหรือถอดความมากขึ้น คำที่เพิ่มขึ้นในระยะหลัง ๆ มักจะเป็นคำประเภทนี้เป็นส่วนใหญ่ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน คำเหล่านี้มีคำภาษาอังกฤษกำกับไว้ด้วย เช่น นิทรรศการ (exhibition) สารานุกรม (encyclopaedia) สัมประสิทธิ์ (coefficient) ความเครียด (stress) ความเฉื่อย (inertia) อันที่จริงแล้วคำศัพท์บัญญัติขึ้นมาน้อยนักที่จะเป็นคำไทยแท้ ส่วนมากจะประกอบด้วยคำจากบาลีและสันสกฤต

^๖ "โปลิศ" เคยใช้แพร่หลายในภาษาพูด อาจมีคนรุ่นเก่าใช้บ้างในสมัยนี้ คนรุ่นใหม่จะไม่ใช้ คำนี้ต่อไปอาจไม่มีใครใช้เลย และจะเหลืออยู่ในวิธีการเล่น "โปลิศจับชะโมย" เท่านั้น

สิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับขบวนการของคำยืมก็คือ เมื่อคำยืมกับคำไทยที่เกิดขึ้นภายหลังยังคงใช้อยู่ทั้งคู่ อาจมีการแบ่งวงความหมาย เช่น บอลลูน/บัลลูน ลูกโป่ง ลูกโป่งสวรรค์/ลูกสวรรค์ ซึ่งมาจาก balloon ในภาษาอังกฤษ Webster's New World Dictionary of the American Language (197) ให้ความหมายเมื่อเป็นนามไว้ ๔ ความหมาย คือ

1. a large, airtight bag that rises and floats above the earth when filled with hot air or a gas lighter than air, such as hydrogen or helium.
2. a bag of this sort with an attached car or gondola for carrying passengers or instruments.
3. a small, inflatable rubber bag, used as a toy.
4. the outline enclosing the words said by a character in a cartoon, as in comic strips.

คำนี้ยังใช้เป็นกริยาและคุณศัพท์ด้วย เมื่อมีการยืมคำนี้มาใช้ในภาษาไทย เราใช้เป็นนามอย่างเดียว และความหมายของคำยืมในปัจจุบันนี้คือ ความหมายที่หนึ่งและสอง ส่วนความหมายที่สามนั้นใช้ "ลูกโป่ง" สำหรับของเล่นที่ใส่น้ำไปให้เป็นรูปต่าง ๆ และ "ลูกโป่งสวรรค์/ลูกสวรรค์" สำหรับของเล่นที่อัดด้วยแก๊สทำให้ลอยได้

คำยืมที่ผู้วิจัยส่วนมากถือว่าเป็นคำต่างประเทศ คือ คำเข้ามาใหม่ ๆ จากภาษาอังกฤษ ในการเขียนผู้ที่จะอ้างจะเล็งคำเหล่านี้ โดยใช้ศัพท์บัญญัติแทน หรือ กิตติศัพท์เข้ามาใหม่ แต่ในบางวงการ เช่น การโฆษณาสินค้า ความนิยมในสินค้าต่างประเทศ ทำให้คำต่างประเทศเข้ามาในภาษาไทยมาก เช่น

และสันสกฤต คำขยายจะนำหน้าคำหลัก ตรงกันข้ามการเรียงคำแบบไทยที่วางคำขยาย
หลังคำหลัก ความแตกต่างนี้เห็นได้ชัดจากคำขยายที่เป็นคำไทยและคำยืม เมื่อใช้ขยายคำ
หลักตัวเดียวกัน ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

นานาชาติ	ชาติต่าง ๆ
โบราณสถาน	สถานที่เก่าแก่
เบญจศีล	ศีลห้า
สมุทรเจดีย์	พระเจดีย์กลางน้ำ
กิมหันตฤดู	ฤดูร้อน

คำในแถวซ้าย ตามหลักภาษาไทย (พระยาอุปกิตศิลปสาร : ๒๔) เป็นคำ
สมาส "ตองนับเป็นคำเดียวตามภาษาเดิมของเขา... คำสมาสพวกนี้นับเข้าในคำประสม
ของไทย" ถ้าถือเช่นนั้นกลุ่มคำแต่ละกลุ่มควรจะถือว่าเป็นหนึ่งคำ ไม่ต้องคำนึงถึงวิธี
ประกอบคำ และควรจะมีลักษณะตามที่พระยาอุปกิตฯ ระบุไว้ คือ "ใช้ให้ลงรอยเป็นภาษา
เดียวกัน" (หลักภาษาไทย : ๔๔) แต่คำในภาษาไทยจำนวนไม่น้อยที่เป็นคำทำนอง
เดียวกัน ประกอบด้วยคำจากสองภาษา เช่น ผดไม่ พดเมือง รถไฟ ราชวัง เมื่อ
เป็นเช่นนั้นก็แสดงว่าเกณฑ์การใช้คำจากภาษาเดียวกันในการสร้างคำใหม่ ไม่มีผู้ยึดเป็น
เกณฑ์ตายตัว การที่นำคำ ๒ หรือมากกว่านั้นมารวมกัน ความจำเป็นในการเรียงคำก็
เกิดขึ้น ถ้าคำที่ประกอบกันเป็นคำบาลีสันสกฤต หรือคำไทยล้วน ๆ ก็ไม่มีปัญหาเท่าที่
สังเกตหากคำหลักเป็นคำบาลีหรือสันสกฤต คำขยายเป็นคำไทย การเรียงคำจะเป็นแบบ
คำขยายตามคำหลักซึ่งจะเรียกในที่นี้ว่าแบบไทย เช่น ไปรษณีย์ รับบอง ปัญญาอ่อน
ศัสดยกรรมตกแดง ถ้าคำขยายเป็นคำบาลีหรือสันสกฤต คำหลักเป็นคำไทย การเรียงคำ
ก็อาจเป็นแบบไทย เช่น มาน เมรุ ขาดิงห์ แต่อาจจะเรียงแบบคำขยายมาหน้าคำหลัก
ก็ได้ เช่น ราชวัง ภายภาพบามัด การเรียงแบบนี้ในที่นี้จะเรียกว่าแบบเทศ

การที่เราจะต้องยอมรับว่าวิธีการเรียงคำในภาษาไทยได้เพิ่มขึ้น คือมีการเรียงคำแบบเทศอีกแบบหนึ่ง เพราะในภาษาไทยปัจจุบันนี้ มีคำประเพณีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนไม่อาจเรียกว่าเป็นกรณียกเว้น แนวโน้มของการใช้คำและเรียงคำเห็นได้จากการตั้งชื่อสถานการค้าและธุรกิจต่าง ๆ ผู้ตั้งชื่อจะต้องเลือกคำและเรียงคำตามแบบใดแบบหนึ่ง เพื่อดูว่าการเรียงคำแบบเทศนิยมมีใช้กันมากน้อยเพียงใด ผู้เขียนได้สำรวจชื่อโรงแรมและสำนักงานท่องเที่ยวในรายชื่อผู้ใช้โทรศัพท์ เพื่อดูแนวโน้มในการใช้คำไทย คำยืม และรูปแบบการเรียงคำ การที่เลือกสำรวจชื่อธุรกิจ ๒ ประเพณีเพราะคำที่ใช้เรียกมีทั้งคำไทยและคำยืม คือ โฮเต็ล-โรงแรม ทัวร์-สำนักงานท่องเที่ยว ทั้งสองกรณีคำยืมเข้ามาก่อน แล้วจึงมีคำไทย และคำยืมยังคงใช้กันแพร่หลายในภาษาพูด

ในธุรกิจการท่องเที่ยวมีชื่ออยู่ ๓๔ ชื่อ เป็นชื่อที่ลงท้ายด้วย สำนักงาน-ท่องเที่ยว/บริการท่องเที่ยว ๔๔ ชื่อ ลงท้ายด้วยทัวร์ ๔๘ ชื่อ ลงท้ายด้วยแตรเว็ลเอเยนซ์ หรือคำทำนองเดียวกัน ๓๔ ชื่อ ชื่อที่มีคำบอกประเภทธุรกิจ ๓๔ ชื่อ ชื่อที่เป็นคำภาษาต่างประเทศทั้งหมด ๑๕๕ ชื่อ มีชื่อที่เริ่มต้นด้วยคำตัวแล้วตามด้วยคำขยาย ๔ ชื่อ ถ้าถือว่า ทัวร์ หรือ สำนักงานท่องเที่ยว/บริการการท่องเที่ยว ในชื่อเป็นคำหลัก คำอื่นเป็นคำขยายก็จะเห็นว่า ในการตั้งชื่อ นิยมเรียงคำแบบเทศ ถ้าไม่นับชื่อที่เป็นคำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ และชื่อที่ไม่มีคำระบุประเภท ธุรกิจ ก็จะพบว่า ใน ๑๕๔ ชื่อ มีเพียง ๔ ชื่อ คือ รอยละ ๒.๕๓ เท่านั้น ที่เรียงคำแบบไทย และในชื่อที่ลงท้ายด้วยสำนักงานท่องเที่ยว หรือทัวร์ ก็มีการใช้คำจากหลายแหล่ง ปะปนกัน ดังเห็นได้จากตัวอย่างข้างล่างนี้

คำที่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๒๕ ไม่ได้ระบุแหล่งไว้ ในที่นี้ถือว่าเป็นคำไทยอักษรย่อที่ใส่แทนในตัวอย่างคือ ท = ไทย, อ = อังกฤษ, บ = บาติ, ส = สันสกฤต, โบ = คำโบราณ

ชื่อ	แหล่งของส่วนประกอบ	วิธีเรียงคำ
ไทยแผนการทองเที่ยว	ท+ อ+ ท	เทศ
พญาท้าวบริวารทองเที่ยว	โบ+ อ+ ท	เทศ
นิวแดงท้าว	อ+ ท+ อ	เทศ
ท้าวเศรษฐี	อ+ ส	ไทย

ทางคำในธุรกิจโรงแรมมีชื่อโรงแรม ๓๐๔ ชื่อ ๑๘๕ ชื่อมีคำโรงแรมอยู่ด้วย แต่แยกต่างจากชื่อ คือคำ โรงแรม ระบุธุรกิจ ไม่ได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของชื่อ มี ๕ ชื่อที่ โรงแรมเป็นส่วนหนึ่งของชื่อ ชื่อที่ลงท้ายด้วยโฮเต็ลมี ๘๐ ชื่อ ลงท้ายด้วยโมเต็ลอินน์ เกสต์เฮาส์ ๔ ชื่อ ชื่อที่เป็นคำต่างประเทศล้วน ๆ ๕ ชื่อ และชื่อที่ไม่ได้ระบุธุรกิจ ๓๒ ชื่อ เมื่อเทียบดูแล้วก็จะเห็นว่าในธุรกิจนี้มีการใช้คำต่างประเทศมากและการเรียงคำก็ นิยมแบบเทศมากกว่าแบบไทย

แต่วิธีการนี้มิได้จำกัดวงอยู่ในธุรกิจที่ยืดยาววันตกเป็นแบบเท่านั้น วงการอื่น ๆ เช่น วงการแพทย์ ชื่อสำนักงาน ชื่อสาขาวิชาใหม่ ๆ ก็สร้างขึ้นในลักษณะเดียวกัน ดัง จะเห็นได้จากชื่อข้างล่างนี้

ชื่อ	แหล่งของส่วนประกอบ	วิธีเรียงคำ
เวชโพลีคลินิก	บ + อ	เทศ
ศัลยกรรมตกแต่งคลินิก	(ส + ท) + อ	(ไทย)เทศ
หู คอ จมูก ส่วนนักแพทย์	ท + (ท + ส)	เทศ (ไทย)
ไวรัสวิทยา	อ + ส	เทศ
ระบาดวิทยา	ท + ส	เทศ
เวชศาสตร์ฟื้นฟู	(บ + ส) + ท	(เทศ)ไทย
เวชศาสตร์นิวเคลียร์	(บ + ส) + อ	(เทศ)ไทย
อาชีวเวชศาสตร์เขตร้อน	(ส + ส) + (บ + ท)	(เทศ)(ไทย)ไทย
โสต จักษุนาสิกดารังษ	(บ + ส + บ + อ) +	
วิทยา	ส	เทศ

๕.๒ ผลกระทบต่อระบบของภาษา

เมื่อการเรียงคำในคำที่ใช้เป็นชื่อมี ๒ แบบเช่นนี้ การเรียงคำในโครงสร้างประเภทขยายก็มีผลกระทบไปด้วย วิธีการเรียงแบบไทย เมื่อนามเป็นคำหลักนั้นนามจะตามด้วยคำขยาย หากคำขยายเป็นคำบอกจำนวน จะต้องใช้ลักษณนามด้วย เช่น เสื้อสี่เหลี่ยม เสื้อสามตัว ในการเขียนบางประเภทที่ต้องการประหยัดคำและประหยัดเนื้อที่ เช่น ชื่อเรื่อง พาดหัวข่าว รายงานข่าว โฆษณา การเรียงคำแบบเทศมีความกระชับและกระทัดรัดกว่าแบบไทย ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

ชื่อเรื่อง : สัตว์ชนิด สามชาย

พาดหัวข่าว : ๔ นักเรียนชั่วฉาครู ทั้ง ๔๐ สส.ปากจัดอดมรฐบาล

รายงานข่าว : ๔ โจรยุคใหม่ถูกไล่ไล่เสี้ยนยาวบุกปล้น...

โฆษณา : ๓ รางวัลเกียรติยศจาก ๓ สถาบันอันทรงเกียรติ

ตามที่โลกกล่าวแล้วว่าจำนวนคนไทยในสมัยนี้มีความรู้ภาษาอังกฤษนั้นมากกว่าสมัยก่อน แม้แต่ผู้รู้ภาษาอังกฤษเพียงเล็กน้อยก็พอรู้ถึงความแตกต่างระหว่างระบบของภาษาทั้งสองบาง เช่น การเปลี่ยนนามเอกพจน์ เป็นพหูพจน์ด้วยการเติม -s ท้ายคำ แม้คำไทยทั่วไปจะไม่สามารถใช้กฎนี้เมื่อพูดหรือเขียนภาษาอังกฤษก็ตาม ก็ยังรู้ว่า -s มีความหมาย "มากกว่าหนึ่ง" ในการดัดแปลงเสียงภาษาอังกฤษ ลักษณะนี้จะได้รับการเน้นเป็นพิเศษ การใส่ -s กับคำไทยซึ่งเป็นการเลียนแบบภาษาอังกฤษ มีผู้นิยมมากขึ้น เมื่อผู้ตั้งชื่อหนึ่งต่างประเทศเรื่องหนึ่ง ไซ-ส์ กับชื่อเรื่อง ชื่อเรื่องนั้นไม่ใช่นามแต่เป็นคำวิเศษณ์ หลังจากนั้นก็มี มัณส์ ยากส์ ซาส์ ซึ่งเป็นคำที่บอกลักษณะหรือความรู้สึกว่าพิเศษมากกว่าคำที่ไม่มี -s การทำเช่นนั้นเป็นการเล่นสนุกกับภาษา ไม่ผิดต่อระบบของภาษาอย่างจริงจัง

แต่การเติมเสียง /s/ หลังคำ เช่น มัณ และ ยาก ในภาษาพูดทำให้เห็นแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นกับระบบเสียงของไทย เมื่อผู้ยืมคำพยายามที่จะถ่ายทอดคำยืมให้ตรงกับต้นแบบอย่างที่ Haugen เรียกว่า reproduction ในด้านการออกเสียง แม้ว่าจะไม่ถูกต้องทีเดียวนัก แต่การออกเสียง ส ท้ายคำ เช่น เทนิส หรือ ด ในคอกเทล หรือพยัญชนะควบ พร ในฟรี อาจมีผลทำให้ระบบเสียงของภาษาไทยเปลี่ยนไปก็ได้ คือทำให้มีพยัญชนะควบคำและพยัญชนะท้ายคำมากกว่าที่มีอยู่เดิม

ถ้าการเปลี่ยนแปลงที่กล่าวนี้เกิดขึ้นจริง ๆ ก็จะเป็นเรื่องน่าสนใจมาก เพราะตามธรรมชาติแล้ว การยืมคำศัพท์ไม่มีผลต่อระบบเสียงเพราะผู้ยืมมักจะใช้เสียงในภาษาของตนที่ใกล้เคียงแทนเสียงที่ยากในภาษาต่างประเทศ การยืมคำของไทยในสมัยก่อนก็เป็นเช่นนั้น คำบาลีและสันสกฤตได้แปดรูปและแปดเสียงจนเข้ากันกับภาษาไทย กรณีของ

คำยืมจากภาษาอังกฤษในระยะหลัง ๆ นี้แตกต่างกัน เพราะมีคนรู้ภาษาอังกฤษมาก เมื่อออกเสียงคำยืมก็พยายามรักษารูปและเสียงของตนแบบไว้ ซึ่งแสดงความนิยมและทัศนคติต่อแหล่งที่มาของคำ อันที่จริงหากมีการเปลี่ยนแปลงก็จะมีได้ เป็นไปในเรื่องของ การเพิ่มเสียง แต่เป็นเรื่องของการใช้เสียงในระบบที่มีอยู่แล้ว ในตำแหน่งที่แตกต่างออกไปจากเดิม

๔.๓ ความยืดหยุ่นของภาษา

จากการสำรวจบัญชีคำศัพท์ในภาษาและชื่อที่ใช้เรียกธุรกิจ ๒-๓ ประเภท เราก็ได้เห็นว่าภาษามีกอที่ที่สามารถปรับให้เข้ากับ การเปลี่ยนแปลงของสังคมและวิถีชีวิตของผู้ใช้ได้ จากตัวอย่างการใช้ภาษารอบ ๆ ตัว ผู้เขียนได้เห็นว่าคนไทยมีอารมณ์ขัน เช่น ตั้งชื่อรถเข็นขายเครื่องคั่ว ยัมชกโกชนา ทำนองเดียวกับ ของของเหลา สมัยก่อน แล้วยังชอบเล่นคำอีก โดยเฉพาะภาษาไทยเท่านั้น ยังเอาคำภาษาอังกฤษมาเล่นด้วย เช่น เมื่อไม่มีเงินซื้อโคลา ก็คัมน้ำเป-ลา ไม่มีมอเตอร์คา ก็ไปคัยมอเตอร์ชา และในสมัยหนึ่งมีเพลงที่เนื้อร้องเป็นคำไทยปนอังกฤษ เช่น "เคยวินโดว์โลให้ผมส่องฟ้า..." สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าคนไทยสนุกกับการนำเอาสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ มาใช้

เมื่อมีความจำเป็นต้องการคำสำหรับเรียกสิ่งใหม่ ๆ หรือวิถีชีวิตที่แตกต่างออกไป ในกรณีของนักแปล ก็จะมีการสร้างคำหรือยืมคำสำหรับสิ่งเหล่านั้น ในระยะหลัง ๆ นี้คำและสำนวนใหม่ในภาษาเพราะภาพยนตร์จีน เช่น สอนสั่ง ช้เนะ เข็มเกริม ยุทธจักร ไร้เทียมทาน การวน้ำชา คำเหล่านี้เป็นคำไทย แต่ใช้แปลกไปจากสำนวนไทย เป็นดีดการเขียนที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของคนที่มีโลกทัศน์แตกต่างออกไป

ถ้าคำยืมเข้ามาทางภาษาพูดก่อน และใช้กันแพร่หลายในวงการที่ผู้ใช้ไม่ค่อยรู้ภาษาอังกฤษ คำก็อาจเปลี่ยนไปจนไม่รู้วาคำเดิมคือคำอะไร เช่น ไค จาก blow dry.

ความสามารถในการคิดหาคำเห็นโคชติในกรณีที่ต้องการคำ แต่เจ้าของภาษาผู้เป็นคนแบบ
ก็ไม่มีคำให้ใช้ ต้องคิดขึ้นมาเองโดยอาศัยรูปแบบของคำที่มีอยู่ เช่น บัสโฮสเทส เทียบ
เคียงกับ air hostess

เรื่องคำยืมนั้น เมื่อรับเข้ามาในภาษาไทยจริง ๆ แล้วก็มีฐานะไม่แตกต่างจาก
อื่น ๆ คือ อาจใช้เป็นส่วนประกอบในการสร้างคำใหม่ ปรับหรือเปลี่ยนความหมายให้เข้า
กับสถานการณ์ เช่น คีด คำยืมจากสันสกฤต พจนานุกรมให้ความหมายว่า "ข้อบัญญัติที่
กำหนดทางปฏิบัติภายในและวาทะทางพุทธศาสนา" เมื่อมีความจำเป็นต้องการคำไทยสำหรับ
ข้อกำหนดหรือแนวปฏิบัติของศาสนาอื่น เช่น ศาสนาอิสลาม ก็มีคำใหม่ขึ้นมาคือ คีดอก
ทางคริสต์ศาสนาก็มี คีดจุม คีดมหาสนิท เป็นต้น คำยืมบางคำนั้นก็ใช้คู่กันกับคำไทยที่มี
ความหมายใกล้เคียงกัน จนเหมือนกับเป็นการซ้ำคำ เช่น จิตใจ ทรัพย์สิน ต่าง ๆ นานา

เราเห็นแล้วว่าภาษาสามารถรับทุกสิ่งทุกอย่างที่เข้ามาแล้วปรับให้เข้ากับการ
มีคำเพิ่มหรือโครงสร้างเพิ่มในแง่การสื่อสารแล้วยอมเป็นการดี เพราะผู้ใช้ได้มีโอกาส
เลือกคำและโครงสร้างที่จะถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดให้เหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์
ได้ดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

พระยาอุปทิศศิลปสาร ๒๔๒๒ หลักภาษาไทย กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช

พระวรวงศ์เธอ ๒๔๐๘ พจนานุกรมพจนานุกรม กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๔๘๓

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๔๒๕

Beuyh, Albut C. 1957. A History of the English Language New York :

Appleton, - Century-Crofts.

Huagen, Elinar. 1950. "The Analysis of Linguistic Borrowing."

Language 26. 210-31. Reprinted in Readings for the

History of the English Language, Scott, Charles T.

and Jon Erickson, eds. Boston : Allyn and Bacon, Inc.

Hook, I.N. 1975. History of the English Language. New York :

The Ronald Press Company.